

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอ.....พระสมุทรเจดีย์..... จังหวัด.....สมุทรปราการ.....
ข้อมูล ณ วันที่.....๑.....เดือน.....สิงหาคม.....พ.ศ.....๒๕๖๘.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล ...นายสุรกิจ...ละเอียดดี.....
๒. เลขประจำตัวประชาชน
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้.....เลขที่ ๒๐๐/๑ หมู่ ๑๓ ตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอพระสมุทรเจดีย์ สมุทรปราการ ๑๐๒๙๐.....
โทรศัพท์๐๙๔-๔๖๓๓๕๒๖.....Facebook-.....Line-.....
ปีเกิด พ.ศ. ๒๕๑๑
๔. สถานภาพ ☐ โสด / สมรส ☐ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ ๓.....
สถาบันการศึกษาโรงเรียนราชวินิจบางแก้ว.....
คณะ/สาขาวิชา-.....
๖. อาชีพปัจจุบัน
☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
/ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ.....รับเหมาก่อสร้าง.....
๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร๓๐๐,๐๐๐..... บาท/ปี
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๘.....

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก.....ประมง.....
๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน๑.....แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย
๑. แปลงการเลี้ยงสัตว์น้ำด้วยระบบอินทรีย์
๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน.....๔.....ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย
๑. ฐานการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอินทรีย์แบบผสมผสาน
๒. ฐานเครื่องมือและวิธีการจับสัตว์น้ำอินทรีย์
๓. ฐานสารชีวภัณฑ์ที่ใช้ในบ่อสัตว์น้ำอินทรีย์
๔. ฐานอาหารและอนุบาลสัตว์น้ำอินทรีย์
๕. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน.....๒.....หลักสูตร ประกอบด้วย
๕.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน๑..... หลักสูตร ประกอบด้วย
การเรียนรู้การเลี้ยงสัตว์น้ำด้วยระบบอินทรีย์
๕.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน๑..... หลักสูตร ประกอบด้วย
แนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
๕.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน๑..... หลักสูตร ประกอบด้วย
การใช้ประโยชน์จากวัสดุในท้องถิ่นในการผลิตอาหารธรรมชาติ
๕.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบ
การถ่ายทอดความรู้)

การใช้ประโยชน์จากวัสดุในท้องถิ่นในการผลิตอาหารธรรมชาติ เป็นการเลี้ยงสัตว์น้ำโดยใช้
จากคลองธรรมชาติเป็นหลัก การเลี้ยงส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงด้วยระบบธรรมชาติเป็นหลัก ส่วนใหญ่ไม่มีการให้อาหาร
มีการซื้อพันธุ์ลูกกุ้ง ลูกหอยมาปล่อยตาม ธรรมชาติ เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีการรับรองทั้งทางด้าน GAP และอินทรีย์

ระบบการเลี้ยงคือ ระบบหมุนเวียนผสมผสาน ปล่อยุ้งกุลาดำเสร็จ ถ่ายไปบ่อใหญ่ แล้วเอาอันใหม่มาลง แต่เวลาการจับกุ้งจะจับช่วงน้ำเกิด คือใน ๑ เดือน จะมีน้ำเกิดน้ำตายเดือนละ ๒ ครั้ง ที่นี้เราใช้วิธีธรรมชาติพึ่งพาดวงจันทร์ เปิดน้ำเกิด เมื่อน้ำเกิดน้ำทะเลจะขึ้นสูงสุด แล้วลงต่ำสุด ส่วนน้ำตายจะจับสัตว์น้ำไม่ได้เพราะน้ำจะขึ้นไม่สุด ลงไม่สุด สาเหตุต้องจับช่วงน้ำเกิดเพราะเวลาเราเปิดน้ำออก มีอวนที่ประตุน้ำ เปิดช่วงโพล์โพล์ แล้วเปิดให้น้ำจากบ่อกุ้งออกตามน้ำทะเลไป เปิดน้ำให้ยุบแค่ครึ่งบ่อแล้วปิดประตุน้ำพอน้ำทะเลขึ้นเราก็เปิดน้ำทะเลเข้ามา ๑ รอบน้ำเกิด เราจะเปิดประมาณ ๓-๔ วัน ต่อครั้ง และหยุดไปเปิดน้ำเกิดหน้า ถ้าพุด่างๆ คำว่า น้ำเกิดให้ดูปฏิทินไทย น้ำเกิดจริงๆ จะเริ่ม ๑๔ ค่ำ ถึง ๓ ค่ำ คนพื้นที่เขาเรียกว่า พระใหญ่ เท่ากับว่าเกษตรกรที่นี้เวลาจับสัตว์น้ำคืออาทิตย์เว้นอาทิตย์ แต่ละครั้งจับ ๓-๔ วัน แต่ถ้าวังใหญ่จับได้มากก็จับไปเรื่อย ๆ นี่คือ รอบจับกุ้ง

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

คุณสุรกิจ ละเอียดดี ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอพระสมุทรเจดีย์ ผู้รวบรวมปลาและเจ้าของแพที่รับซื้อปลาหมอคางคก ได้สะท้อนปัญหาของการรับซื้อในราคา ๑๕ บาทว่า ผู้รับซื้อไม่สามารถรับซื้อได้จริงในราคานี้ เพราะเมื่อไปส่งก็ต้องส่งในราคา ๑๕ บาท ได้ค่าเดินทาง ๕ บาท เป็นเรื่องที่ทำไม่ได้ แต่จากการพูดคุยในกลุ่มผู้รับซื้อด้วยกันเอง ไม่ได้ต้องการกำไรอะไรมากมาย แต่ต้องการช่วยกำจัด ให้ปลาหมอคางคกหมดไป ส่วนราคาซื้อส่วนใหญ่จะรับกันได้ที่ ๖ บาท แต่ปัญหาที่แท้จริงแล้ว ไม่ใช่ราคา แต่คือไม่มีผู้รับซื้อ นอกจากนี้ นายสุรกิจ ละเอียดดี ยังเป็นแกนนำ ๑๙ จังหวัด ในการเสนอแก้ปัญหาปลาหมอคางคกในพื้นที่อำเภอพระสมุทรเจดีย์ ซึ่งได้เข้าชี้แจงต่อกรมการสัตว์สงเคราะห์สัตว์น้ำอย่างต่อเนื่อง

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

คุณสุรกิจ ละเอียดดี ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอพระสมุทรเจดีย์ได้ให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. เป็นอย่างดีมาโดยตลอด ในการประชุมคณะกรรมการ ศพก.แต่ละครั้งจะเข้าร่วมประชุมตลอด ทั้งในระดับอำเภอและจังหวัด พร้อมทั้งนำเสนอปัญหาในการดำเนินงานในรอบที่ผ่านมา มา นอกจากนี้ยังได้กำหนดให้มีการจัดประชุมคณะกรรมการ ศพก.สัญจรของอำเภอพระสมุทรเจดีย์ โดยกำหนดเวียนไปทุกตำบลเพื่อรับทราบปัญหาในพื้นที่

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แร่งบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

คุณสุรกิจ ละเอียดดี เกษตรกรต้นแบบ เล่าว่า ครอบครัวประกอบอาชีพทำประมงอยู่แล้ว ตนเป็น รุ่นที่ ๔ ของตระกูล แต่ก่อนที่จะเริ่มหันมาจับธุรกิจประมงอย่างจริงจัง ตนได้ทำงานบริษัทของน้ำ กว่า ๑๐ ปี เวลาผ่านไปเริ่มรู้สึกว่าการทำมันไม่ใช่ตัวเรา จึงตัดสินใจกลับมาสานต่อธุรกิจที่บ้าน เลี้ยงสัตว์น้ำแบบระบบพัฒนามาหลายอย่าง สุดท้ายมาประสบผลสำเร็จที่การเลี้ยงกุ้งกุลาดำระบบอินทรีย์ จำนวน ๖๐ ไร่ เลี้ยงกุ้งกุลาดำระบบอินทรีย์ ไม่ยากอย่างที่คิดการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำให้เลี้ยงไปเรื่อยๆ ใจเย็นๆ คุณสุรกิจ บอกว่า จริงๆ แล้วการเลี้ยงกุ้งกุลาดำเลี้ยงง่าย มีข้อดีหลายอย่าง ต้นทุนการเลี้ยงต่ำ สร้างระบบห่วงโซ่อาหารธรรมชาติ ให้กุ้งหาอาหารกินเอง โรคระบาดเกิดขึ้นน้อย กุ้งที่เลี้ยงเป็นกุ้งกุลาดำ ลูกพันธุ์ที่นำมาอนุบาลต้องได้มาจากฟาร์มมาตรฐานรับรองจากกรมประมง โดยนำลูกพันธุ์ ขนาด P๑๕ มาเลี้ยงอนุบาลในบ่อ ใช้ระยะเวลา ๑ เดือน เมื่อครบให้ย้ายกุ้งลงบ่อดิน ปล่อยุ้งทุกๆ ๑เดือน จำนวนครั้งละ ๓๐๐,๐๐๐ ตัว ในบ่อขนาด ๓๐ ไร่ ที่นี้จะจับกุ้งขายได้ทุกอาทิตย์ เพราะมีระบบจัดการ ที่ดี จึงจับได้ตลอด ถ้า ๓ เดือน ปล่อยุ้ง ๑ ครั้ง จะขาดตอน เพราะกุ้งชุดใหญ่ออกไปแล้ว จึงต้องปล่อยุ้งเดือนละครั้ง ใช้ระยะเวลาเลี้ยงนาน ๓ เดือน ค่อนข้างนานต่างจากบ่อพัฒนา ที่ใช้เวลาเลี้ยง ๑๐๐ วัน แต่มีต้นทุนสูงมาก

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

คุณสุรกิจ มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงานค้นหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลาและใส่ใจในการเลี้ยงอนุบาลลูกกุ้ง ช่วยทำให้ได้ผลผลิตมากขึ้นคุ้มกับการลงทุน อีกทั้งครอบครัวให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจในการดำเนินกิจกรรม

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

ระบบการเลี้ยงคือ ระบบหมุนเวียนผสมผสาน ปล่อยุ้งกุลาดำเสร็จ ถ่ายไปบ่อใหญ่ แล้วเอาอันใหม่มาลง แต่เวลาการจับกุ้งจะจับช่วงน้ำเกิด คือใน ๑ เดือน จะมีน้ำเกิดน้ำตายเดือนละ ๒ ครั้ง ที่นี้เราใช้วิธีธรรมชาติพึ่งพาดวงจันทร์ เปิดน้ำเกิด เมื่อน้ำเกิดน้ำทะเลจะขึ้นสูงสุด แล้วลงต่ำสุด ส่วนน้ำตายจะจับสัตว์น้ำไม่ได้เพราะน้ำจะขึ้นไม่สุด ลงไม่สุด สาเหตุต้องจับช่วงน้ำเกิดเพราะเวลาเราเปิดน้ำออก มีอวนที่ประตุน้ำ เปิดช่วงโพล์เพล แล้วเปิดให้น้ำจากบ่อกุ้งออกตามน้ำทะเล ไป เปิดน้ำให้ยุบแค่ครึ่งบ่อแล้วปิดประตุน้ำ พอน้ำทะเลขึ้นเราก็กเปิด น้ำทะเลเข้ามา ๑ รอบน้ำเกิด เราจะเปิดประมาณ ๓-๔ วัน ต่อครั้ง และหยุดไปเปิดน้ำเกิดหน้า ถ้าพูดง่าย ๆ คำว่า น้ำเกิดให้ดูปฏิทินไทย น้ำเกิดจริงๆ จะเริ่ม ๑๔ ค่ำ ถึง ๓ ค่ำ คนพื้นที่เขาเรียกว่า พระใหญ่ เท่ากับว่าเกษตรกรที่นี้เวลาจับสัตว์น้ำคืออาทิตย์วันอาทิตย์ แต่ละครั้งจับ ๓-๔ วัน แต่ถ้าวังใหญ่จับได้มากก็จับไปเรื่อยๆ นี่คือ รอบจับกุ้ง

การดูแล/ป้องกัน

การดูแลง่ายมาก เพียงหมั่นดูแลประตุน้ำอย่าให้พัง คันดินอย่าให้ทะลุหรือรั่วไหล ถ้าน้ำดี ถือว่ามีชัยไปกว่าครึ่ง ถัดมาคือ ดูหน้าดินต่อว่าดินที่บ่อเน่าเสียหรือไม่ ถ้าตรงไหนเน่าเสียให้อาจุลินทรีย์เข้าไปช่วย เอาปูนโดโลไมท์ไปใส่ เพราะถ้าดินเสียจะส่งผลต่อกุ้ง คือกุ้งจะป่วย หรือให้แก่ปัญหาโดยการใช้ เรือดูดเลนที่เน่าเสียทิ้ง เลี้ยงระบบบิโธรียปัญหาเรื่องโรคเกิดขึ้นน้อย แต่ถ้าเกิดขึ้นเราจะใช้วิธีธรรมชาติบำบัด เมื่อกุ้งป่วยปลาที่เลี้ยงไว้ในบ่อเดียวกันจะกินตักดวงจรหรือถาลอยติดริมตลิ่งพวกนกกระยางจะมาจิกกินเอง วิธีสังเกตเมื่อกุ้งเกิดโรคดูง่ายๆ คือ วังไหนมีนกนางนวลบินวน ให้อาหารที่ใดเลยวังก็นั้นมีกุ้งป่วย

การเตรียมบ่อ

ความลึกพื้นบ่อปกติ ๑.๕๐ เมตร รอบๆ ขาวังเป็นดินชั้นสูง เราจะใช้แบ็กโฮตักให้ลึก ประมาณ ๓-๔ เมตร กว้าง ๔ เมตร แบบธรรมชาติ ที่นี้เป็นระบบบิโธรีย ความเข้มงวดจะต่างกับการเลี้ยงกุ้งบ่อพัฒนาทั่วไป จะใช้น้ำหมักจุลินทรีย์ พด.๖ และ ปม.๑ ใช้สลับกัน ช่วยในเรื่องของการเลี้ยง และบำบัดระบบน้ำและดิน ที่นี้จะไม่ตากพื้นเพราะที่นี้เป็นพื้นที่ติดน้ำคันบ่อไม่ใหญ่ เมื่อน้ำทะเลขึ้นสูงถ้าตากนานๆ บ่อข้างเคียงอาจจะถล่มมาหาได้ จึงใช้น้ำหมักจุลินทรีย์เข้าช่วย ส่วนปูนใช้บ้างคือปูนโดโลไมท์ เพื่อช่วยปรับสภาพดิน โดยกรมพัฒนาที่ดินมาส่งเสริม “ทั่วไปๆ จะเห็นบ่อกุ้งที่โล่งเตียนที่ฟาร์มจะปลูกต้นไม้เยอะ ให้พึ่งพาธรรมชาติได้เอง ทำยังไงให้อยู่ยืนยงเป็นธรรมชาติที่สุด ของคนอื่นจะโล่งๆ เขากลัวรกของฟาร์มแต่ปลูกป่าเพิ่มให้เหมาะสมกับพื้นที่ อยู่ที่ประมาณ ๒๐ เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ สร้างระบบนิเวศให้เขาอยู่สบาย แล้วปล่อยกุ้งอัตราไม่หนาแน่น เพราะเราไม่ได้เลี้ยงกุ้งอย่างเดียวเพราะเราสร้างระบบห่วงโซ่อาหารโดยธรรมชาติคือเป็นแหล่งหลบซ่อนของสัตว์น้ำวัยอ่อนสร้างระบบนิเวศทำให้เกิดห่วงโซ่อาหาร เกิดแพลงตอน จากต้นจากกับต้นลำพู ต้นลำพูจะมีผล เมื่อผลร่วงก็สามารถเป็นอาหารของกุ้งและปลาได้ ต้นจากปลูกเพื่อกันคลื่นตามแนวตลิ่ง และเวลาจะดูดเลนเราก็ตักทางจากข้างคันดินเพื่อเวลาดูดเลนแล้วดินจะไม่ไหลลงไปเขาในขาวัง นี่คือประโยชน์ของจาก และถ้าจากแก่จะทำให้เกิดหนอนแดง กลายเป็นอาหารได้อีก นั่นคือการใช้ธรรมชาติเพื่อพึ่งพาตัวเอง แต่ข้อเสียก็มีคือเป็นที่หลบซ่อนของนก ตัวเงินตัวทอง และขโมย ถ้าถามว่าแลกกัน ทำแบบนี้คุ้มกว่าแน่นอน และนอกจากอาหารจากธรรมชาติเราก็มียาอาหารเสริมคือ ปลาเบ็ด ที่ได้จากเรือประมงในท้องถิ่น คือปลาที่เปิดอวนมาแล้วติดออกมา เอามาสับให้เป็นอาหารเสริม เพราะบ่อที่เราเลี้ยงเป็นบ่อผสมผสาน มีปูทะเล เมื่อให้ปูทะเลกิน ปูกินเหลือก็กินต่อ ไม่ได้ให้ทุกวัน ให้ตอนช่วงน้ำเกิดเท่านั้น พูได้ง่ายๆ ว่าให้อาหารเดือนละ ๒ ครั้ง แต่ครั้งละประมาณ ๒-๓ วัน บางทีก็ได้มาจากคนที่เขาเหลือเยอะเอา มาขายให้ในราคาถูก แบ่งปันกัน แทบไม่มีค่าใช้จ่ายค่าอาหาร ถ้าคิดเป็นปีเสียค่าอาหารเสริมเพียง ๑๒,๐๐๐ บาทต่อปี ช่วงระยะเวลาเหมาะสมในการจับสัตว์น้ำ ให้ดูช่วงน้ำเกิด-น้ำตาย

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๓.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑)กุ้ง.....จำนวน.....๑.....(หน่วย...ตัน.....)

๒.๒)หอย.....จำนวน.....๑.๕.....(หน่วย...ตัน.....)

๒.๓)ปู,ปลา.....จำนวน.....๑.....(หน่วย...ตัน.....)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....ประมง.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑)ลูกพันธุ์หอยแครง.....เป็นเงิน.....๒๕,๐๐๐.....บาท/ไร่

๑.๒)ลูกพันธุ์ปูม้า.....เป็นเงิน.....๑๕,๐๐๐.....บาท/ไร่

๑.๓)ลูกพันธุ์กุ้งขาวแวนนาไม.....เป็นเงิน.....๑๐,๐๐๐.....บาท/ไร่

๑.๔)อาหารต่าง ๆ.....เป็นเงิน.....๕,๐๐๐.....บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต๕๕,๐๐๐.....บาท/ไร่

รายได้๓๐,๐๐๐.....บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....การจำหน่ายกุ้ง/หอย/ปู/ปลา.....

เฉลี่ยรายได้วันละ.....๕๐๐ - ๑,๐๐๐.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....การจำหน่ายกุ้ง/หอย/ปู/ปลา.....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....๓,๐๐๐.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....การจำหน่ายกุ้ง/หอย/ปู/ปลา.....

เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....๒๐,๐๐๐.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....การจำหน่ายกุ้ง/หอย/ปู/ปลา.....

เฉลี่ยรายได้ปีละ..... ๓๐๐,๐๐๐.....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

สร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้กับครอบครัว พร้อมให้คำแนะนำเกษตรกรที่สนใจเข้ามาเรียนรู้การทำประมงแบบอินทรีย์ ตั้งแต่กระบวนการผลิตจนถึงการจำหน่าย

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

เนื่องจากฟาร์มคุณสุรกิจได้ทำประมงแบบอินทรีย์มาตลอด ไม่ใช้สารเคมีในการเพาะเลี้ยง ระบบการเลี้ยง คือ ระบบหมุนเวียนผสมผสาน ปล่อยุ้งเสร็จ ถ่ายไปบ่อใหญ่ แล้วเอาอินใหม่ มาลง แต่เวลาการจับกุ้งจะจับช่วงน้ำเกิด คือใน ๑ เดือน จะมีน้ำเกิดน้ำตายเดือนละ ๒ ครั้ง ที่นี้เราใช้วิธีธรรมชาติพึ่งพาดวงจันทร์ เปิดน้ำเกิด เมื่อน้ำเกิดน้ำทะเลจะขึ้นสูงสุด แล้วลงต่ำสุด ส่วนน้ำตายจะจับสัตว์น้ำไม่ได้เพราะน้ำจะขึ้นไม่สุด ลงไม่สุด สาเหตุต้องจับช่วงน้ำเกิดเพราะเวลาเราเปิดน้ำออก มีอวนที่ประตุน้ำ เปิดช่วงโพลเพล แล้วเปิดให้น้ำจากบ่อกุ้งออกตามน้ำทะเลไป เปิดน้ำให้ยุบแค่ครึ่งบ่อแล้วปิดประตุน้ำ พอน้ำทะเล

ขึ้นเราก็กินน้ำทะเลเข้ามา ๑ รอบน้ำเกิด เราจะเปิดประมาณ ๓-๔ วัน ต่อครั้ง และหยุดไปเปิดน้ำเกิดหน้า ถ้าพูดง่ายๆ คำว่า น้ำเกิดให้ดูปฏิทินไทย น้ำเกิดจริงๆ จะเริ่ม ๑๔ ค่ำ ถึง ๓ ค่ำ คนพื้นที่เขาเรียกว่า พระใหญ่

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

เนื่องจากฟาร์มคุณสุรกิจได้ทำประมงแบบอินทรีย์มาตลอด ไม่ใช้สารเคมีในการเพาะเลี้ยง ระบบการเลี้ยงคือ ระบบหมุนเวียนผสมผสาน โดยใน ๑ เดือน จะมีน้ำเกิดน้ำตายเดือนละ ๒ ครั้ง ที่นี้เราใช้วิธีธรรมชาติพึ่งพาดวงจันทร์ เปิดน้ำเกิด เมื่อน้ำเกิดน้ำทะเลจะขึ้นสูงสุด แล้วลงต่ำสุด พอ น้ำทะเลขึ้นเราก็กิน น้ำทะเลเข้ามา ๑ รอบน้ำเกิด เราจะเปิดประมาณ ๓-๔ วัน ต่อครั้ง และหยุดไปเปิดน้ำเกิดหน้า ถ้าพูดง่ายๆ คำว่า น้ำเกิดให้ดูปฏิทินไทย น้ำเกิดจริงๆ จะเริ่ม ๑๔ ค่ำ ถึง ๓ ค่ำ คนพื้นที่เขา เรียกว่า พระใหญ่ ซึ่งเป็นประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติไปในตัว

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

เกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ สาขาเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกรวย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๘ และ ๒๕๖๐ รางวัลโล่เกียรติคุณเรื่อง สันติภาพยอดเยี่ยม ของ มปช. รางวัลที่หนึ่งชนะเลิศสินค้าวัตถุดิบเรื่อง กุ้ง ปู หอยแครงสองปีซ้อน งานของดีเมืองปากน้ำ

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

ฟาร์มคุณสุรกิจ สามารถเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ ให้กับผู้สนใจเข้ามา เรียนรู้ในศูนย์ ศพก. ซึ่งมีฐานเรียนรู้จำนวน ๔ ฐาน ได้แก่

๑. ฐานการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอินทรีย์แบบผสมผสาน

๒. ฐานเครื่องมือและวิธีการจับสัตว์น้ำอินทรีย์

๓. ฐานสารชีวภัณฑ์ที่ใช้ในบ่อสัตว์น้ำอินทรีย์

๔. ฐานอาหารและอนุบาลสัตว์น้ำอินทรีย์

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่อง ร้องเรียนในพื้นที่

คุณสุรกิจ ละเอียดยดี ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอพระสมุทรเจดีย์ ผู้รวบรวมปลาและเจ้าของแพที่รับซื้อปลาหมอคงคา ได้สะท้อนปัญหาของการรับซื้อในราคา ๑๕ บาทว่า ผู้รับซื้อไม่สามารถรับซื้อได้จริงในราคานี้ เพราะเมื่อไปส่งก็ต้องส่งในราคา ๑๕ บาท ได้ค่าเดินทาง ๕ บาท เป็นเรื่องที่ทำได้ แต่จากการพูดคุยในกลุ่มผู้รับซื้อด้วยกันเอง ไม่ได้ต้องการกำไรอะไรมากมาย แต่ต้องการช่วยกำจัด ให้ปลาหมอคงคาหมดไป ส่วนราคาซื้อส่วนใหญ่จะรับกันได้ ๖ บาท แต่ปัญหาที่แท้จริงแล้ว ไม่ใช่ราคา แต่คือไม่มีผู้รับซื้อ นอกจากนี้ คุณสุรกิจ ละเอียดยดี ยังเป็น แกนนำ ๑๙ จังหวัด ในการเสนอแก้ปัญหาปลาหมอคงคาในพื้นที่อำเภอพระสมุทรเจดีย์ ซึ่งได้เข้าชี้แจงต่อกรมการรัฐสภา มาอย่างต่อเนื่อง

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

คุณสุรกิจ เป็นเกษตรกรต้นแบบที่มีองค์ความรู้รอบตัว โดยเฉพาะทางด้านประมงซึ่งเป็นอาชีพที่สืบทอดต่อ ๆ กันมาจากรุ่นสู่รุ่น เริ่มจากการเตรียมบ่อ การคิดพันธุ์ลูกกุ้ง และการสังเกตสีของน้ำ ซึ่งองค์ความรู้เหล่านี้สามารถถ่ายทอดให้กับผู้ ที่สนใจเข้ามาศึกษาเรียนรู้ภายในศูนย์ การให้บริการข้อมูลข่าวสารด้านต่าง ๆ ได้แก่ สถานการณ์ภัยแล้ง เดือนกุมภาพันธ์ของ ศศรพช. ราคาผลผลิต

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือ เกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

คุณสุรกิจ สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกรที่สนใจมาเรียนรู้ได้ผ่านช่องทางต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นโทรมาสอบถามข้อมูลการเลี้ยงระบบอินทรีย์ ทั้งทางไลน์ เพชบุรี ยูทูบ เป็นต้น จากการสอบถามผู้ที่เข้ามาศึกษาเรียนรู้ ผ่านช่องทางต่าง ๆ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เข้ากับพื้นที่ของตนเอง สามารถเพิ่มอัตราการรอดในการเพาะเลี้ยงได้ อีกช่องทางหนึ่ง

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่
คุณสุรกิจ มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ พร้อมให้ข้อมูลข่าวสาร แก้ไขปัญหา และรับเรื่องร้องเรียนความเดือดร้อนของคนในพื้นที่ เพื่อประสานหน่วยงานในพื้นที่ ๆ เกี่ยวข้องเข้ามาแก้ไขปัญหาได้ตรงจุดอย่างรวดเร็ว อีกทั้งประสานความร่วมมือกับ สถาบันการศึกษา หน่วยงานวิชาการ เอกชน และชุมชน (ประชารัฐ) ในพื้นที่เพื่อให้มีการร่วมดำเนินการกับ ศพก.

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

คุณสุรกิจ ถือเป็นบุคลากรที่มีบทบาทต่อเกษตรกรผู้ทำอาชีพประมงในพื้นที่ ซึ่งสามารถถ่ายทอดความรู้ทางด้านเทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสมกับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ พร้อมทั้งให้ข้อมูลข่าวสารและบริการด้านการเกษตรแก่ผู้ที่สนใจเข้ามาเรียนรู้ รวมทั้งเป็นศูนย์กลางในการพบปะของเกษตรกรและหน่วยงานในชุมชน โดยใช้สถานที่พบปะเกษตรกรพูดคุยหารือ ปัญหา ร้องเรียน เติบโตขึ้น และหาทางแก้ไขปัญหาในชุมชน และเสนอ หน่วยงานที่รับผิดชอบในปัญหาที่เกิดขึ้นกว่าชุมชนแก้ไขได้

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

สร้างอาชีพ รายได้ให้แม่บ้านกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มโอท็อป จะเอาสินค้าราคาต่ำ ตัวไม่ใหญ่ เอาไปแปรรูปเพิ่มมูลค่าให้มากขึ้น เป็นช่องทางการตลาดอีกช่องทางหนึ่งที่เอื้อกันระหว่างเกษตรกรกับกลุ่มแม่บ้านกลุ่มวิสาหกิจชุมชนต่างๆ เช่น แปรรูปสัตว์น้ำที่มี อย่างเช่นกุ้งขาว ก็จะนำมาทำเป็นกุ้งเหยียดของหมู่บ้านสาขา เป็นของขึ้นหน้าขึ้นตาของอำเภอพระสมุทรเจดีย์ เป็นกุ้งเหยียดตัวตรง ๆ แล้วก็ทำกุ้งแห้งบางส่วน พวกปลาขึ้นชื่อก็มีพวกปลาหมอเทศก็นำมาทำเป็นปลาแดดเดียว เป็นปลาแล้ ตัดหัวประมาณนั้น แล้วก็ทำอาหารทะเลสด ปูทะเล หอยแครง หอยแมลงภู่ แล้วก็สัตว์น้ำท้องถิ่น ปลากระบอก ปลาทุเลา ปลาชนิดต่างๆ อีกมากมาย ทำให้ชุมชนมีรายได้ นอกจากนี้ยังได้รับคัดเลือกให้เป็น เกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ สาขาเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกร่อย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๘ และ ๒๕๖๐ รางวัลโล่เกียรติคุณเรื่องสินค้าวัตถุดิบยอดเยี่ยม ของ มปช. รางวัลที่หนึ่งชนะเลิศสินค้าวัตถุดิบเรื่องกุ้ง ปู หอยแครงสองปีซ้อน งานของดีเมืองปากน้ำ

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

สมาชิกสภาเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ

หมอดินอาสาอำเภอพระสมุทรเจดีย์

ประมงอาสาอำเภอพระสมุทรเจดีย์

คณะกรรมการพัฒนากองทุนบาทาสตรีอำเภอพระสมุทรเจดีย์

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

ขับเคลื่อนการแก้ปัญหาปลาหมอคงดำในพื้นที่

ร่วมดำเนินงานการแก้ปัญหาน้ำทะเลกัดเซาะชายฝั่งในพื้นที่อำเภอพระสมุทรเจดีย์

ร่วมกับ กอธรมน.ในพื้นที่เพื่อแก้ปัญหาหยาเสฟตติในพื้นที่อำเภอพระสมุทรเจดีย์

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

ผลิตสินค้าคุณภาพ เน้นอินทรีย์ ปลอดภัยต่อผู้บริโภค

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑.นางฉิมขันธ์ รักษาคุณ เกษตรอำเภอพระสมุทรเจดีย์

๒. นายมนัส หนูด้วง ผู้รับผิดชอบงาน

๓. นายกัณต์ระวี แก้วประพาฬ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

สอบถาม สัมภาษณ์เกษตรกรต้นแบบโดยตรง

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

เนื่องจากพื้นที่อำเภอพระสมุทรเจดีย์เป็นพื้นที่น้ำเค็ม เกษตรกรส่วนใหญ่ทำอาชีพด้านประมงเป็นหลัก เกษตรกรต้นแบบที่ดำเนินการถอดบทเรียนจะเป็นด้านประมงส่วนใหญ่ ไม่มีพืชในพื้นที่ทำให้การถอดบทเรียนไม่ครอบคลุมเนื้อหาเท่าที่ควร

***หมายเหตุ

๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

นายสุรกิจ ละเอียดดี เกษตรกรต้นแบบ
 ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
 อำเภอพระสมุทรเจดีย์

ເຈົ້າໜ້າທີ່ກຳລັງ

กรณีไม่ผ่านการรับรอง จากการศึกษาพบว่ามีข้อมูลที่ใช้เกิดประโยชน์น้อยหรือข้อมูลการตรวจประเมินที่มีคุณภาพต่ำจนได้ตรวจประเมิน

เป้าหมายความรู้ภายในฐานเรียนรู้

เกษตรอินทรีย์ (organic) คืออะไร?

เกษตรอินทรีย์ เป็นการผลิตที่ไม่ใช้สารเคมีสังเคราะห์ทุกชนิด ไม่ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ไม่ใช้ยาฆ่าแมลง ไม่ใช้ปุ๋ยเคมี ไม่ใช้ฮอร์โมน ไม่ใช้ยาสัตว์ ทั้งนี้ทุกอย่งที่ทำได้คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม รักษาสมดุล ของระบบนิเวศ และรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ

ทำไม? การทำเกษตรอินทรีย์ ต้องมีระยะปรับเปลี่ยนนานเป็นปีๆ

เนื่องจากการทำเกษตรอินทรีย์ไม่สามารถใช้สารเคมีได้ รวมถึง โดยหลักการที่ไม่ต้องการให้เกิดการปนเปื้อนของสารเคมี จากสิ่งแวดล้อม ในดินและน้ำสู่ผลผลิต จึงต้องมีระยะปรับเปลี่ยนให้สารเคมีที่ตกค้างอยู่ สลายตัวไป เพื่อให้ดินและน้ำซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญ ทางการผลิตเกิดผลสมดุล ทำให้เพาะเลี้ยง สัตว์น้ำตามระบบเกษตรอินทรีย์ แล้วได้ผลดี

แนวกันชน คืออะไร?

แนวกันชน (Buffer Zone) คือ สิ่งกีดขวาง เช่น ทำคันดินกัน ขุดคูน้ำ บ่อน้ำ หรือปลูกพืชเป็นแถว เป็นแนวเพื่อเป็นกันชน ป้องกันสารเคมีหรือมลพิษที่มาจากดิน น้ำ และอากาศ จากแปลงข้างเคียง หรือแหล่งมลพิษ เช่น กองขยะ หรือโรงงานอุตสาหกรรมปนเปื้อนเข้ามาในพื้นที่ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ป้ายองค์ความรู้ภายในฐานเรียนรู้

ระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์ หมายถึง ระบบการจัดการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอินทรีย์ การเก็บรักษาและขนส่ง ผลผลิต และผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำอินทรีย์ และอาหารสัตว์น้ำอินทรีย์ ที่เป็นไปตามหลักการมาตรฐาน มกษ.เกษตรอินทรีย์ ที่สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ประกาศใช้ หรือมาตรฐานเกษตรอินทรีย์อื่นๆ ที่กรมประมงให้การยอมรับ

สัตว์น้ำ หมายถึง สัตว์ที่อาศัยอยู่ในน้ำเป็นปกติ สัตว์จำพวกสะเทินน้ำสะเทินบก สัตว์ที่อาศัยอยู่ในบริเวณน้ำท่วมถึง สัตว์ที่มีการดำรงชีวิตส่วนหนึ่งอยู่ในน้ำ สัตว์ที่มีวงจรชีวิตช่วงหนึ่งที่อาศัยอยู่ในน้ำเฉพาะช่วงชีวิตที่อาศัยอยู่ในน้ำ รวมทั้งไข่และน้ำเชื้อของสัตว์น้ำ และสาหร่ายทะเล ขากหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของสัตว์น้ำเหล่านั้น และให้หมายความรวมถึงพันธุ์ไม้น้ำตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด และขากหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์ไม้น้ำนั้นด้วย (พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558)

สัตว์น้ำอินทรีย์ หมายถึง สัตว์น้ำที่ได้จากการผลิตภายใต้หลักการของเกษตรอินทรีย์

การยื่นขอรับการรับรอง แบ่งเป็น 2 ประเภท (แบบเดี่ยว หรือแบบกลุ่ม) แบ่งตามลักษณะการผลิตและการประกอบการ ดังนี้

1. ผู้ผลิตที่ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอินทรีย์
2. ผู้ประกอบการเกี่ยวกับการเก็บรักษาและขนส่งผลผลิตสัตว์น้ำอินทรีย์
3. ผู้ประกอบการแปรรูปผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำอินทรีย์
4. ผู้ประกอบการผลิตอาหารสัตว์น้ำอินทรีย์

สามารถยื่นขอรับการรับรองได้ที่ กลุ่มรับรองมาตรฐานแหล่งผลิต กมป. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการรับรองของกรมประมง หรือเว็บไซต์: <http://www.fisheries.go.th/thacert/>

ป้ายองค์ความรู้ภายในฐานเรียนรู้

ให้ข้อมูลการถอดองค์ความรู้เกษตรกรต้นแบบ ปี ๒๕๖๘

เข้าพบเกษตรกรจังหวัด เพื่อปรึกษาในเรื่องการวางแผนของงบประมาณจากท้องถิ่น
ในการดำเนินงานในพื้นที่

ร่วมกับประมงสมุทรปราการ อภิเษตรกรหาแนวทางกำจัด
ปลาหมอหางดำ

ร่วมจำหน่ายสินค้าในงานมหกรรมสินค้าเกษตร

ผลผลิตจากฟาร์ม

ให้ความรู้นักท่องเที่ยวมาที่มาเยี่ยมชมแปลงเกษตร การทำกระถางจากเศษวัสดุเหลือใช้

ร่วมงานวันดินโลก ณ สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดสมุทรปราการ